

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Praedicatorum Friburgensium lector - Cod. Ettenheim-Münster 191

Weisser, Philipp

[S.l.], 1628-1929

Dubium tertium

[urn:nbn:de:bsz:31-117415](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117415)

90. Si sibi etiam habitum primum ex actum
 distinctione, ita quoque actus sunt distincti,
 et habent distinctionem.

Q. Concedendo autem et negotio sequitur.
 ad probationem Q. sufficere distinctionem
 primum habitum, et nulla ratione vera esse
 distinctionem realem ad producendum ta,
 res actus distinctas, maxime cum non ad
 magna distans in illis obiciendis fieri
 re vera non in capite primo, facile
 n. alijs si fuerit modus obiciendi primum
 poterit illa offermare. 90.

Dubium Tertium

Utrum Logica sit Scientia Spe- culativa, vel Practica

Vana

Vario sunt hae de re autem opinionones.
 Quidam dicunt Logicam esse absolute et
 simpliciter practicam et nulla ratione speculativa.
 Alii dicunt Logicam esse simul practicam
 et speculativam et hanc iuncta modo coiter
 a recentioribus recipiunt. Alij asserunt Logicam
 esse nec esse speculativam nec practicam
 sedam quod se, sed tamen respectu gratiam ad
 utramque sequendam. Alii demum statunt
 Logicam esse simpliciter et absolute
 speculativam et non practicam
 Insuper opinio est inter Thomistas
 quomodo ut intelligas Nota quod de his
 praxis et speculationis Definitio praxis est haec

Definitio Praxis.

Praxis est operatio alterius potentiae
 ab intellectu, voluntatis scilicet,
 nata etiam conformiter rationi recte,
 ut veritas sit.

Explicatio Definitio.

Notandum quod operatio non intelligitur quomodo operatio
 cum multa sint operatio quae non derivantur
 per habitum practicum, ut digerere cibum
 in stomacho, et aliae actiones natae sunt
 sunt operationem. nec et intelliguntur
 operatio natae voluntatis in quibus non potest
 errare: ideoque non indiget ad illos etiam
 etiam aliquo habitu divini gentis. Sed tunc
 Operatio intelligitur voluntaria electio, respectu
 moral

Operatio praxis?

rationem
 sunt pro
 has illa
 ab intellectu
 quod
 intendit
 voluntatis
 To subiecto
 Libere electio
 recepta
 sub electio
 subiecti
 20. Imperio
 electio ad
 illa in operatio
 longi sed
 praxis et
 practica et
 et est alia
 praxis et
 recte ratio
 hunc hunc
 et non sunt
 regula ad
 praxis non
 ut praxis
 bona. De

medium & finem ad finem: & actiones
 sunt que ad operam liberam. ut n. voluntas
 has illas velle et nolle. Et alterius potestas
 ab intellectu, nulla n. operum in se ut fipiter
 & quod omnia, & praxis. quia velle ut sic
 intendit tunc fieri ut fieri. Sed de operum
 voluntatis & quod potest dupliciter accipi.
 10. Subiective, quia talis quod est a voluntas
 habet obiecta et in eadem subiectiva et
 receptiva. Ut velle, nolle, amare, & sunt
 actus obiecti et recepti in voluntate, tunc
 obiecti, quia immediate ab ea proficiunt.
 20. Imperative. Quia licet sit quod
 obiecta ab alia potestate et non a voluntate
 illa tunc operum in se a voluntate; ut amare,
 velle, sedere, loqui. Voluntas ergo hanc exercet
 praxim et practice operum, quod ipse operum
 practica et in ordine ad praxim obiecti.
 et quod aliena potestatem operum ad quod sunt
 praxim ordinat. Et est conformiter
 recte ratio, quia se regulatur et mensura,
 hinc hinc censetur recte, quod sua regulatur
 et mensura et conformiter. Sed mensura et
 regula actum voluntatis in se quod et
 praxim numeratur in se sunt ratio. quod
 ut praxim sit recte, tunc esse recte ratio cum
 bona. Definitio Speculativa a ista. Speculatio

Per quam partem dicitur intelligi quod
 speculatio non aliter referatur tamen ad
 finem sed quod ipsa sit finis, ut speculatio
 qua quod speculatio res nates, non referat
 ex se ad aliquam aliam finem sed ipsa
 est finis per se nates.

Nota 20. Ex triplici capite proprie alii,
 quam finem sui speculativam,
 1o Ex ipso ob. 2o si. tunc alii, ob
 quod non potest fieri a nobis, ut metaphisica
 et per se nates sunt finis speculativa
 quod versantur circa ob speculativa tunc
 quod non potest fieri a nobis, metaphisica
 circa ens in eis. Per se nates circa
 naturam ens mobilis.

2o. potest aliqua forma sui speculativa
 ex modo tendenti in finem ob. ut quod
 tendimus vel pergradimus ad cognoscendum
 aliquid determinatum sui deinde in se, sunt
 partes et per se ob replendum, ut
 forma potest quam de se habet in se,
 finiendo, et in suas partes optet
 sui deinde in se vel aliter ex modo
 tendenti et pergradienti. Si est ob per se
 potest operabile, modo in tendenti in illud
 sunt finem illa speculativa sunt
 media.

3o. ut aliqua forma per se ex finem
 qui

finis scilicet
speculativa

Idem de practico.

Qui e speculati veritatem
qua rae metaphisica e ppetua ex
fine, qd eiq finis e speculati nam
tui et intelligendum.

Et totidem modis pot fieri aliqua scilicet
practica. 1o Quia tota circa q res qd
pot fieri a nobis, sicut scilicet architectoni-
ca et practica qd q res qd circa tota
q fieri q illam. 2o. Per aliqua scilicet
practica, ex modo et tenendi. et ppe-
dendi, ut qd alijs tot scilicet de uno
qnto debeat penere fundamenta,
parietes erigere, et lecta supponere.

tot scilicet practica ex modo ten-
dendi. 3o. P. est dicit qd practica
ex fine qd si finis e qd aliter
scilicet pot ab intellectu.

finis duplex
aliter scilicet

i.
Scientia.

Ubi nota dupli cem posse esse finem
aliter scilicet. Vnu intrinsecum. Aliu
extrinsecum. Vt ut alij legunt. Vnu
Scientis, Aliu Scie. Finis scilicet
quem sibi scilicet ex sua uendit natura.
ut finis phtia natis a speculati ontis
mobilis, quem finem sibi ex natura ven-
dicat: et de hinc finis in hinc qd qd
scilicet ex intrinseca sua rae ordinatus

ad ha

Scientis.

ad saltem finem. Finis vero scientis
 finis extrinsecus est, ad quem habens
 scientiam illam ordinat. n. q. si qd logi-
 cam aut aliquam scientiam spectant ordinem,
 vel ad honores consequendos, talis finis
 est extrinsecus et finis huius. Quod
 si dicitur magis aliam scientiam dicitur pro-
 pria vel spectantem ex fine, ut
 intelligi debet intrinsecus et finis.
 non vero de finis extrinsecus et finis
 his. Nam quibus quod dicitur magis utique
 habitum huius practicum, quod necessitas circa
 bonum quod fieri potest a nobis, ita quod habitus et
 effectus sui producit aliquam actionem
 sit practicum habitus, hoc n. esse habitus
 speculativum, sed quod producit aliquam actionem
 et praxim, et non speculativam.

Nota 30. Non esse eadem praxim et actionem
 practica sed habere se sicut supra dicitur
 quod eadem praxim et actio practica non tu-
 ar actio practica et praxim, quod praxim et
 tu actio libera voluntatis huius illi obiecta
 sunt impedita. Actio vero practica et illa
 quod potest dirigere actus illos voluntatis liberos, quod
 directio et completio actus in re, et potest
 dirigere voluntatem in finem operum quod
 actus tu non sunt praxim vel de supra
 dictis patet.

Nota 30.

non habet p[ro]p[ri]o n[on]e op[er]e seu, p[er] nam, q[uo]d non,
 erit sua practica. ma: e[st] Actus 2. metaphis.
 lectus. q[uo]d p[ro]p[ri]e et o[mn]i assignat finem q[uo]dem
 speculativa, veritatem: Practicam vero p[ro]p[ri]am,
 in p[ro]p[ri]a min. Logica habet p[ro]p[ri]o ens rati,
 et finis s[ed] te cognos ens rati, sed neq[ue]
 ens rati, neq[ue] s[ed] cognosce p[ro]p[ri]as, cum
 p[ro]p[ri]as debeat esse actus distinctus a b[er]nibel
 lecturae seu cognos, ut ex d[ic]ta supra
 data patet. q[uo]d logica non erit sua practica.

Conclusio Secunda.

Logica non e[st] simul Practica et
 Speculativa.
 Hanc e[st] q[uo]d auctores rati sententia figurare,
 ratio. p[ro]p[ri]a rati. practica et speculativa
 sunt opposita et s[ed]tes distincta s[ed]tes
 habitus vel finem creata, sed opposita
 distincta non p[ro]t idem p[ro]venire, q[uo]d
 logica non erit simul sua practica
 et p[ro]p[ri]a. min. patet. non n[on] idem
 et non erit p[ro]t esse rati et rati p[ro]p[ri]a
 mul, q[uo]d sunt distincta opposita s[ed]tes
 aut. ma: p[ro]p[ri]a. practica et speculativa
 q[uo]d distincta habitus s[ed]tes. q[uo]d simul
 distincta opposita.
 Concl:

Conclusio tertia.

Logica utens etiam habet speciem,
labium.

Probatur. Logica utens versatur circa
prentationem sed est habitus q. versatur
circa prentationem a prentationibus. ergo
logica utens est habitus prentationis
quod nota: logica utens versatur circa
modos sciendi, sciendi virtutem et angustiam
illos ad usum revocando. Sed hi modi sunt
vera prentationes ergo logica utens versatur
circa prentationem. et ergo est habitus
prentationis, non tamen scientia prentationis.
Obiicitur ergo. Ille habitus, cuius finis est
non est abstractus, sed operarius, non est pre-
sentationis sed practicus; sed finis legis
est operarius et non abstractus. ergo logica
non est scientia prentationis, sed practica.
probat nota: logica non referatur in abstractum
nisi inquam in finem sed in operum effectum,
finis in illis est efficere habitus et
aliquos modos sciendi, q. sunt quod non
sunt scientia scientiam i. primum. cap. 2.
ergo

ergo finis legis
scientia practica
P. Nota
Logica est
prentationis et
non nam
si vero in
rebus q.
q. habitus
in scientiam
prentationis,
et sunt quod
videntur. non
quod dicitur
ha.
Dicitur con-
in veritate
sunt in re
bit q. finis
transiens
P. Ha-
dicitur et lo-
at q. cer-
re a. nihil
et illi q. p.

Obiectis 20. Intellectus proculatim
 extensivum sui ad opus fit practicum ut
 de 30 de via. Sed hoc y. nity argitur
 per logicam extendit sed opus cum
 argitur fit opus. 30 argitur per logicam
 fit practicum et consequenter logica est
 facta practica 30 gestitum utrum praes
 sum.

R. Distinguenso duplex opus nity et
 aliud intrinsicum et aliud extrinsecum.
 Intrinsicum est opus nity est illud quod
 est proprie intrinsicum et ab ipso quod videtur.
 Extrinsecum est opus illud quod cum quod
 ponitur ab aliis potius distinctis ut
 videtur. In forma 30 ad Mai. R. cum
 distinctio est. Intellectus proculatim extensionem sui
 ad opus extrinsecum, quod mai. ad opus intrinsicum
 nity mai. tunc ad nity. Sed nity per
 logicam extendit sed opus extrinsecum
 nity. videtur. et quod nity. 30 logica
 est facta practica quae est quod.

Obiectis 30. Intellectus proculatim
 practica, sed logica a directiva opus
 ye

30 de via
 Intellectus pro
 minor. Logica
 fit practica
 nity opus.
 Intellectus argitur
 argitur. Opus
 fit practica
 practica.
 Intellectus habet
 lani. fit quod
 quod nity
 substantiam
 per aliquod
 nity non
 Intellectus directiva
 Obiectis
 proclatim
 non pro
 Intellectus pro
 R. Distinguenso
 opus et
 Intellectus
 practica
 non aliquid
 nity

quod a fine practica patet ma: ex eo n. qd
 habitus practici, qd eo directus esset. qd
 minor. Logica & directiva rationis, qd
 sed rationis & opus, qd logica & directi-
 va opus.

Ad hoc argum qd dicitur. in alio solutum est
 argum. R. 20. Quod aly rationis non
 fit practica, qd fit ut illo, finem non dicit
 practica. deinde non quilibet opus ar-
 quid habitus practica / unum et primum.
 luri fit opus. Sed opus alterum potest
 quoniam in alio voluntatis, si: vel alteram
 potentiam ^{et si} talis opus dicitur
 per aliquem habitus alio si est alio pra-
 ticum, non vero si opus in alio dicitur
 habitus dicitur, est practicum.

Obiicit qd. Logica qua docens et
 qua mensura ars, qd est practica et
 non practica. patet qd qd, qd ars
 habitus practicum.

R. Dicitur quod ars logica et ars
 qd est practica non ars. in genere et
 similitudine nunc quod ars: qd est
 practica, non qd qd. quoniam
 non absque in alio logica similitudine
 si nunc et si qd practica appellare

eo modo

et modo que illam supra actum totum
quod & finitudo dicitur appellatur.
Contra. Logica tollit regulose actus, sed
regulose actus se omnes actus spectat, quod
logica est, spectat omnia et spectat tota
practica.

Pr. Distinguenus ma: tollit regulare
actus in actus, quod ma: tollit regulare actus
aliam potentiam aut nego materiam.
hunc ad omnia. sed regulare actus
tollit omnia et actus spectat. actus actus
transcendentes in mas oculis, sed
distinguitur ab actibus actus quod ma:
ut ex parte actus patet. Actus in actu
ho intellectualis, nego ma: minime.
et hunc regulis quod ma.

Omnis res pro finis, prout ut
quem logica ordinat bene esse,
vere. sed bene differere quod ma:
intelligit voluntati, et quod actus bene
differendi, et prout. quod logica et
fieri practica. ma: patet quod sola
logica veritas in actus boni dicitur bene
differendi. Confirmat. Finis logica
docentis et docere quod ma: sit differendi,
sed docere, quod alius sit agendum.

Pr. Distinguenus ma: tollit regulare
actus in actus, quod ma: tollit regulare actus
aliam potentiam aut nego materiam.
hunc ad omnia. sed regulare actus
tollit omnia et actus spectat. actus actus
transcendentes in mas oculis, sed
distinguitur ab actibus actus quod ma:
ut ex parte actus patet. Actus in actu
ho intellectualis, nego ma: minime.
et hunc regulis quod ma.

in la cum practica. go logica ontologia
practica.

Q. Distinguendo ma: finis docentis
leg: & bene de proce, nego maiorem.
Finis leg: utentis, quod maiorem.
nec tu ex hoc inferes quod logica
utens sit habitus practicus, quia ut in
argto dicta est, illa quae non sunt
proce, sed facultates. minime suffragies
est. Sed bene differere quatenus subit no.
lunati et quatenus, proce pro ad
exercitum, et ad omnia. quo ad partem
et partem nego minorem. Hi nota
proce quo ad partem et partem non
pepe reperiri in natura ut facile col.
leges ex dictis proce, licet quo ad
exercitum bene illo sit aliquid proce
ad mitti, eo quod aliqua actus de se
precul abis, et modo et preculabili sit
quasi ab aliquo habitu practico. ut si
prel hie et nunc ipse precul and am
nam divina, illa preculatio sit diis
proce quo ad exercitum non tu que ad
partem, et hoc quod vult vult et tran om
apparentia in natura pepe dari proce.
ad affirmatum patet ex dictis. licet
natura loceat quod sit differentia

f

ga tu bene deprece q' q'q' preculat' ut
 trura preculat, indunt illud non est
 vere practu.

Dubium Quartum

Quid et Quotuplex
 sit Ens Rationis. Quo-
 modo fiat. Et quæ
 Causæ illius. /

Ens duplex.

Nota 1° Ens ratioe posse dupliciter sumi.
 1° Late. et sic q' uny, res ab intellectu reformata
 et in illo subiectata tunc entia ratioe. ut actus
 intelligentis. verba mentis, species intelligibiles, ha-
 biles intellectuales q' in intellectu recipiunt, sunt
 entia ratioe. Nos tu hoc modo non referunt
 prout hic ens ratioe, q' ista est q' dicitur
 sunt absolute entia realia à parte rei
 existentia.

2°. Sumitur proprie et strictè ens ratioe ad
 unum propositum, q' illo scilicet q' nec habet, nec
 habet